

Skwer Stanisława Jankowskiego „Agatona”

Dzielnice: Śródmieście

Osiedla: Powiśle

Atrybuty: Nazwy własne Nazwy osobowe Imiona i nazwiska

Rok utworzenia nazwy: 2009

Opis

Stanisław Michał Jankowski ps. Agaton (1911-2002) - architekt, urbanista, oficer AK. Był rodowitym warszawiakiem, w rodzinnym mieście ukończył studia na Wydziale Architektury miejscowej Politechniki. W czasie wojny obronnej - w stopniu podporucznika - znalazł się w Ośrodku Artylerii Lekkiej w Wilnie, gdzie został internowany po wkroczeniu wojsk radzieckich. Po brawurowej ucieczce z obozu przedostał się do Francji, skąd wraz z żołnierzami Polskich Sił Zbrojnych został ewakuowany do Szkocji. Tam przeszedł specjalne szkolenie dla oficerów wywiadu (tzw. "cichociemnych") i 4 III 1942 roku znalazł się w Polsce. Tu objął Wydział Legalizacji i Techniki w Oddziale II Komendy Głównej AK, do perfekcji doprowadzając sztukę fałszowania wszelakich dokumentów. Podczas Powstania Warszawskiego początkowo był dowódcą plutonu "Agaton" strukturalnie należącego do Batalionu "Pięść", później walczył w szeregach Grupy "Północ" i właśnie z jej szeregów w nocy z 13/14 VIII wraz z patrolem dotarł ze Starówki na Żoliborz z rozkazami dla płk. Mieczysława "Żywiciela" Niedzielskiego. Przedostał się następnie do Puszczy Kampinoskiej i dotarł do Grupy "Kampinos", z którą 21/22 VIII próbował odbić Dworzec Gdański. Po upadku zrywu dostał się do niewoli niemieckiej, w oflagu pełnił funkcję adiutanta gen. Tadeusza Bora-Komorowskiego. Swój szlak bojowy zakończył w stopniu porucznika. Wspomnienia z tego okresu zawarł w tomie "Z fałszywym ausweisem w prawdziwej Warszawie". Po wojnie nie powrócił do kraju tylko udał się do Liverpoolu, gdzie ukończył roczne studium Urbanistyczne. Od 1946 roku znowu mieszkał w rodzinnym mieście (przez wiele lat w domu przy ul. Moniuszki 10) i blisko trzydzieści lat związany był z Biurem Planowania Rozwoju Warszawy, współprojektując m.in. Trasę W-Z oraz MDM. Był również delegowany do innych krajów (Irak, Skopje w dzisiejszej Macedonii, Chimbote w Peru - miasta odbudowywane po trzęsieniach ziemi), ekspertem ONZ. Należał do licznych towarzystw naukowych w kraju oraz zagranicą, był członkiem Towarzystwa Przyjaciół Warszawy a od 1995 roku Honorowym Obywatelem tego miasta. W swym dorobku miał liczne wystawy i filmy o tematyce stołecznej a także wiele artykułów ogłoszonych na łamach "Życia Warszawy" oraz "Stolicy". Zmarł w rodzinnym mieście.

Ciekawostki

Skwer położony pomiędzy ulicami Browarną, Karową, Dobrą i Gęstą.

Stan obecny:

Data nadania nazwy: 2009.06.18 na wniosek Towarzystwa Urbanistów Polskich.
